

وحیدعظیم‌نیا

دبیر گروه اقتصاد

مالیات یکی از اصلی‌ترین و مهم‌ترین منابع مالی و درآمدی دولت‌ها در بودجه‌های سنواتی به‌شمار می‌رود و برخوراری از یک نظام مالیات‌گیری صحیح، یکی از اصول اقتصاد پویا و سالم است که در آن بار مالیاتی از روی دوش تولیدکنندگان برداشته خواهد شد. باعنایت به اهمیت این موضوع، سیاستگذاران این‌عرصه‌با تأکید بر ضرورت مالیات‌ستانی مبتنی بر اطلاعات شفاف و قابل استناد و بهره‌گیری از ابزارهای ثبت معاملات و سامانه‌های اطلاعاتی، به دنبال جلوگیری از فرار مالیاتی مؤذیان هستند. تلاش آنان در این راستاست که به تشخیص صحیح اطلاعات فعالان اقتصادی بپردازند و زمینه را برای مالیات‌گیری عادلانه فراهم کنند. در صفحه پیش‌رو به بررسی این مهم پرداخته‌ایم.

نقش اجرای سامانه مؤذیان در کاهش فرار مالیاتی مشاغل و اصناف

یکی از دلایل کلیدی اصلاحات مالیاتی، ناعادلانه بودن سیستم فعلی است که در آن صاحبان مشاغل در مقایسه با حقوق بگیران دولتی، به‌رغم اینکه اغلب در آمد بسیار بیشتری دارند، مالیات

کمتری می‌پردازند. این نابرابری نیاز به پرداختن به مکانیسم پرداخت مالیات از سوی اصناف را برای تضمین یک سیستم مالیاتی عادلانه برای همه برجسته می‌کند. با هدف قرار دادن فرار مالیاتی در اصناف، دولت می‌تواند اطمینان حاصل کند همه مشاغل سهم منصفانه مالیات خود را دارند و زمین بازی را برای همه مالیات دهندگان یکسان می‌کند.

آمارهای مربوط به سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد مالیات سرانه پرداخت شده از سوی مشائغل بسیار پایین بوده و کارمندان دولت ۱/۵ برابر بیشتر از مشاغل پرداخت می‌کنند. این موضوع نشان دهنده عدم تعادل واضح در سیستم مالیاتی است، جایی که برخی از اصناف از نقاط ضعف یا اجرای سهل‌انگیز سود می‌برند و در نتیجه پرداخت‌های مالیاتی به میزان قابل توجهی کاهش می‌یابد. چنین تفاوت‌هایی در پرداخت‌های مالیاتی نه تنها بر درآمد دولت تأثیر می‌گذرد، بلکه با اجازه دادن به گروه‌های خاص برای بهره‌مندی نامتناسب از کالاها و خدمات عمومی، نابرابری را تشویم می‌بخشد. اصلاح مکانیسم‌نظم مالیاتی با اصلاح مالیات‌ستانی از اصناف برای تأمین در آمد لازم برای دولت‌ها جهت تأمین منابع مالی خدمات عمومی و زیرساخت‌ها ضروری است. مالیات‌مانع اصلی در آمد دولت هستند و بدون مکانیسم‌های وصول مناسب، خدمات ضروری مانند آموزش، مراقبت‌های بهداشتی و توسعه زیرساخت‌ها می‌توانند آسیب ببینند. با حصول اطمینان از اینکه اصناف سهم منصفانه مالیات خود را پرداخت می‌کنند، دولت‌ها می‌توانند بهتر منابع را برای رفع نیازهای جامعه به عنوان یک کل تخصیص دهند. مالیات نقش حیاتی در توزیع مجدد ثروت و کاهش اختلاف درآمد در یک جامعه ایفا می‌کند. با این حال، زمانی که اصناف درگیر فرار مالیاتی می‌شوند، این روند توزیع مجدد تضعیف می‌شود، زیرا برای دوش کسانی که مالیات خود را پرداخت می‌کنند، منتقل می‌شود. این امر نابرابری را تشویم می‌بخشد و می‌تواند منجر به ناآرامی اجتماعی و نا رضایتی بین مردم شود. با اصلاح مکانیسم پرداخت مالیات از سوی اصناف، دولت‌ها می‌توانند توزیع عادلانه ثروت و انسجام اجتماعی را تضمین کنند.

علاوه بر این، فرار مالیاتی در اصناف نیز مانع رشد اقتصادی و بهره‌وری می‌شود. هنگامی که اصناف خاصی از مالیات فرار می‌کنند، مزیت ناعادله‌ای نسبت به کسب و کارهای سازگار به دست می‌آورد که منجر به یک زمین بازی نابرابر می‌شود. این امر منافع قابل توجهی را از سرمایه‌گذاری و رشد منصرف می‌کند، زیرا آنها با هزینه‌های بالاتر و افزایش رقابت از جانب کسانی که از مالیات فرار می‌کنند، روبرو هستند.

برای دستیابی به اصلاحات مالیاتی معنادار، دولت‌ها باید در چندین حوزه کلیدی تمرکز کنند؛ اولاً، نیاز به تقویت اقدامات اجرایی مالیاتی و منابع برای شناسایی مؤثر و مجازات فراریان مالیاتی وجود دارد. این را می‌توان از طریق افزایش همکاری بین بخش‌های مختلف با سازمان امور مالیاتی، بهبود جمع آوری داده‌ها و استفاده از فناوری برای ردیابی تراکشن‌های مالی ذیل سامانه مؤذیان به دست آورد. علاوه بر این، باید مجازات‌ها و بازدارنده‌های سخت‌تری برای فرار مالیاتی، مانند جریمه‌های سنگین و حبس برای جلوگیری از رعایت نکردن قوانین در نظر گرفته شود.

دوماً، تعریف پایه‌های مالیاتی جدید که درآمد حاصل از اصناف را با دقت بیشتری نشان می‌دهد، بسیار مهم است. این ممکن است شامل بازنگری قوانین و مقررات مالیاتی موجود باشد تا اطمینان حاصل شود که آنها جامع هستند و همه منابع در آمد مربوطه را پوشش می‌دهند. معرفی مکانیسم‌های مالیاتی جدید، مانند سیستم مالیاتی مترقی تر مبتنی بر مجموع درآمد افراد می‌تواند به حل مسئله فرار مالیاتی از سوی اصناف و ترویج توزیع عادلانه‌تر بار مالیاتی کمک کند. در پایان، اصلاح مکانیسم پرداخت مالیات از سوی اصناف به دلیل فرار مالیاتی گسترده و شیوه‌های مالیاتی ناعادلانه‌ای که در حال حاضر وجود دارد، بسیار مهم است. با پرداختن به این مسائل، دولت‌ها می‌توانند سیستم مالیاتی عادلانه‌تری را تضمین کنند، در آمد لازم را برای خدمات عمومی فراهم کنند، توزیع مجدد درآمد را ترویج و رشد اقتصادی را تقویت کنند. از طریق افزایش اقدامات اجرایی، با تعریف پایه‌های مالیاتی و افزایش آگاهی میان اعضای صنف، دولت‌ها می‌توانند یک سیستم مالیاتی عادلانه‌تر و پایدار تر ایجاد کنند که به نفع کل جامعه باشد.

اقتصادسیاهی

سرویس اقتصادی، ۶۰۰۸۸۵۳۳

«جوان» الزامات مقابله با فرار مالیاتی دانه‌درشت‌ها را بررسی می‌کند

کارمندان ۱/۵ برابر مشاغل آزاد مالیات می‌دهند

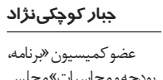
اصلاح نظام مالیاتی با رویکرد افزایش درآمذایی و مبارزه با فرار مالیاتی دانه‌درشت‌ها و از ما بهتران یکی از ارکان عدالت اجتماعی است

می‌تواند منابع را به طور مؤثرتری تخصیص دهد و در خدمات عمومی، رفاه اجتماعی و توسعه زیرساخت سرمایه‌گذاری کند.

همچنین سامانه مؤذیان مالیاتی با هدف سامان دادن به امور مالیاتی کشور و بهره‌مند ساختن کشور از یک سامانه هوشمند، عادلانه و دقیق راه‌اندازی شده است. هدف سامانه مورد بحث، جمع آوری و یکپارچه‌سازی اطلاعات مربوط به مؤذیان مالیاتی است. در قانون، تاریخ‌های مشخصی به عنوان فراخوان‌های اجر اعلام شده که بر اساس آن گروهی از شرکت‌ها مشمول اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤذیان شدند. با تصویب قانون تسهیل سامانه مؤذیان و پایانه‌های فروشگاهی فراخوان‌های جدید جایگزین فراخوان‌های مذکور شدند و هر مؤدی باید تکالیف مشخصی را برای اتصال به سامانه مؤذیان و در نهایت ارسال صورتحساب الکترونیکی به این سامانه انجام دهد. این سامانه تحت مدیریت سازمان امور مالیاتی کشور، باهدف جلوگیری از فرار مالیاتی و حذف رسیدگی ممیز محور مطابق قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤذیان راه‌اندازی شد. در این سامانه به هر مؤدی مالیاتی یک کارپوشه

سیستم‌های مالیاتی هوشمند شفافیت بیشتری را در تراکشن‌های مالی و گزارش در آمد فراهم می‌کنند. با استفاده از فناوری‌هایی مانند دستگاه‌های POS و اجرای قانون سامانه مؤذیان و پایانه‌های فروشگاهی، دولت به داده‌هایی بی‌درنگ فعالیت‌های تجاری دسترسی پیدا می‌کند و امکان نظارت و تشخیص فرار مالیاتی را بهبود می‌بخشد. این افزایش شفافیت اعتماد عمومی را به سیستم مالیاتی القا و توزیع عادلانه بار مالیاتی را تضمین می‌کند. اجرای سیستم‌های مالیاتی هوشمند، دولت را قادر را سازد تا مشاغل و اشخاصی را که قبلاً مالیات نداشتند شناسایی کند و به کارگیری بخش اولیه سامانه مؤذیان منجر به کشف بیش از ۲ میلیون مالیات‌دهنده جدید شود. این موضوع در ادامه به گسترش پایه مالیاتی، افزایش درآمدهای مالیاتی، کاهش بار مالیات بخش مولد و همچنین ایجاد یک سیستم مالیاتی عادلانه کمک می‌کند. همچنین مالیات بر بخش مشاغل و اصنافی که با درآمدهای بزرگ به موضوع نابرابری در آمد و توزیع مجدد ثروت می‌پردازد با حصول اطمینان از اینکه این مشاغل سهم عادلانه خود از مالیات را به عهده می‌گیرند، دولت

جبار کوچکی‌نژاد

عضو کمیسیون فرهنگ، بودجه و محاسبات، مجلس

یک حقوق بگیر یا حقوق یابین سسر ماه مالیات خود را می‌دهد اما بر برخی از اصناف و مشاغل خاص با درآمدهای کلان از پرداخت مالیات طفره ه می‌روند که این بسیار غلط و اشتباه است. سسا‌مانه مؤذیان و دیگر پایه‌های مالیاتی برای جلوگیری از فرار مالیاتی اصناف است که باید با جدیت تمام از سوی سازمان امور مالیاتی پیگیری شود

اختصاص داده می‌شود. این کارپوشه راه ارتباطی مؤذیان با سازمان امور مالیاتی است. اصلاح نظام مالیاتی برای افزایش درآمدهای مالیاتی و مبارزه با فرار مالیاتی برای ایجاد منابع پایدار و کافی برای پوشش هزینه‌های کشور ضروری است. تمرکز دولت سیزدهم بر مالیات بر مشاغل با درآمدهای کلان و اجرایی سیستم‌های مالیاتی هوشمند با شناسایی بیش از ۲ میلیون مالیات دهنده جدید نتایج امیدوارکننده‌ای را نشان داده است.

لزوم بر ضرورد جدی با فراریان مالیاتی در بخش اصناف

جبار کوچکی‌نژاد، عضو کمیسیون «برنامه، بودجه و محاسبات» مجلس شورای اسلامی در آمدهای مالیاتی از صنفی که فرار مالیاتی دارند مالیات اخذ و پایه‌های مالیاتی جدید تعریف شود. مسئله فرار مالیاتی اصناف یکی از موضوعات مهم نظام مالیات‌ستانی کشور است که باید علاوه بر شفافیت مبادلات اقتصادی، با تعریف پایه‌های مالیاتی جدید حل شود. از یک طرف یک حقوق بگیر یا حقوق یابین سسر ماه مالیات خود را می‌دهد اما برخی از اصناف و مشاغل خاص با درآمدهای کلان از پرداخت مالیات طفره می‌روند که این بسیار غلط و اشتباه است و سامانه مؤذیان و دیگر پایه‌های مالیاتی برای جلوگیری از فرار مالیاتی اصناف است که باید با جدیت تمام ازسوی سازمان امور مالیاتی پیگیری شود.»

سهام بسیار پایین مالیات پرداختی اصناف
رحمان سعادت، استاد دانشگاه و عضو هیئت علمی اقتصاد با اشاره به این‌موضوع که یکی از اقدامات خوب دولت سیزدهم، راه‌اندازی سامانه مؤذیان بود، به «جوان» می‌گوید: «ساماندهی امور مالیاتی کشور به‌سرعت امکان‌پذیر است. این سامانه مؤذیان سیاه و نیروی انتظامی و دستگاه‌های مختلف دارند که این اطلاعات می‌تواند به سازمان مالیاتی در حوزه جلوگیری از فرار مالیاتی کمک کند. آنها از همه فعالیت‌های زیر زمینی مطلع می‌شوند و این می‌تواند در حوزه شفافیت مالیات واخذ آن کمک کند.»

وی می‌افزاید: «در سامانه مؤذیان معافیت‌های مالیاتی را محدود کردیم، چراکه باید درآمدهای مالیاتی مان را با شفافیت افزایش دهیم. طبق قانون باید بودجه کشور بیش از ۸۰۰ درصد وابسته به مالیات باشد.

قطعا سامانه مؤذیان و پایانه‌های فروشگاهی بیشترین کمک را به لحاظ شفافیت مالیاتی برای اخذ مالیات به کشور می‌کنند و باید برای اینها انگیزه بیشتری ایجاد کرد، چراکه هر مقدار انگیزه داشته باشند به همان میزان زیر وصول مالیات آسان‌تر می‌شود و نکته بسیار مهم‌تر اینکه می‌توانیم با مالیات‌ستانی از مشاغل خاص و دانه درشت‌ها در زمینه عدالت مالیاتی قدم برداریم و علاوه بر افزایش درآمدهای مالیاتی، بتوانیم بازتوزیع

مهم‌ترین راهکار اصلاح نظام مالیاتی اخذ مالیات از اصناف با درآمدهای کلان و مشاغل خاصی نظیر رستوران‌داران، آرایشگاه‌های زنانه، پزشکان و همچنین دیگر مشاغل با فرار مالیاتی بالاست. سازمان برنامه و بودجه اجازه دهد در کنار افزایش پایه‌های مالیاتی و درآمدهای دولت، افزایش منطقی حقوق و دستمزدها اتفاق بیفتد و اهمیت